

ЗМІСТ І СТРУКТУРА ЛІНГВОМЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

У статті розкрито сутність поняття лінгвометодична компетентність вчителя початкової школи, подано його структуру. Автор визначає, що лінгвометодична компетентність вчителя початкових класів є інтегративною єдністю сформованих предметно-фахових знань, умінь і навичок та досвіду навчально-методичної роботи, готовності та здатності творчо розв'язувати професійні завдання, які необхідні для якісного проектування, організації навчально-виховної роботи та здійснення продуктивної процесуально-технологічної діяльності на уроках української мови та літературного читання. Формування лінгвометодичної компетентності – це процес набуття педагогом сукупності компетенцій (мовно-літературної, соціокультурної, предметно-методичної та технологічної, діяльнісної, прогностично-рефлексивної, контрольної-оцінювальної), що дозволяють успішно здійснювати професійну діяльність, реалізовувати і впроваджувати інноваційні методики для підвищення якості мовно-літературної освіти у початковій школі.

Ключові слова: компетенція, компетентність, професійна компетентність, методична компетентність, лінгвометодична компетентність, комунікативна та читацька компетентності молодших школярів; професійна лінгвометодична підготовка.

Постановка проблеми. Модернізація освіти, відповідно до вимог Європейського освітнього простору, закономірно супроводжується оновленням всієї освітньої системи України. Таке реформування спонукає науковців продовжувати наукову дискусію щодо пошуку концепції підготовки майбутніх спеціалістів, удосконалення її якості, підвищення рівня професіоналізму, компетентності, інтелектуальної культури вчителя тощо. Нині ідея компетентнісно спрямованої освіти в Україні є домінуючою, тому гостро постає питання формування готовності й здатності майбутнього педагога організувати освітній процес в умовах динамічних змін та різних ситуацій. Йдеться про особливі освітні результати системи професійної педагогічної освіти, в контексті яких знання є необхідною, але не достатньою умовою досягнення якісної професійної освіти. Такими результатами є компетентність та її складові - професійні і базові (ключові) компетенції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Провідні науковці вітчизняної професійної початкової освіти (В. Бондар, Н. Бібік, О. Біда, Т. Байбара, М. Вашуленко, П. Гусак, С. Мартиненко, О. Савченко, Г. Тарасенко, Л. Хомич, Л. Хоружа, І. Шапошнікова та інші) визначали сутнісні характеристики професійної компетентності вчителя початкових класів. Проблему сутності методичної компетентності науковці: І. Акуленко, Н. Бібік, Н. Глузман, Л. Коваль, А. Кузьминський, Є. Лодатко, І. Малова, О. Матяш, В. Моторіна, О. Савченко, С. Семенець, Н. Тарасенкова та ін. Методична компетентність вчителя початкових класів у навчанні молодших школярів математичної освітньої галузі стала предметом дослідження Н. Глузман, Л. Коваль, С. Скворцової і Я. Гасвець, О. Борзенкової та ін; методична компетентність у навчанні природничої освітньої галузі (А. Бальоха, І. Вікторенко, І. Жаркова, С. Приходько). Реалізація мети мовно-літературної освітньої галузі відповідно до Державного стандарту початкової загальноосвітньої школи – формування комунікативної, читацької та інших компетентностей, розвиток особистості здобувачів початкової освіти засобами різних видів мовленнєвої діяльності – вимагає якісної лінгводидактичної підготовки вчителя початкових класів у вищому педагогічному навчальному закладі.

На нашу думку, лінгвометодична компетентність (деякі науковці живляють поняття «лінгводидактична компетентність») є особливою складовою професійної та предметно-методичної компетентності вчителя початкових класів. Адже освітня галузь «Мови і літератури» посідає важливе місце серед інших, оскільки загальноосвітній вплив читацької та мовної грамотності учнів на успішність опанування інших навчальних предметів.

Мета статті: на підставі аналізу наукової літератури сформулювати визначення поняття «лінгвометодична компетентність вчителя початкових класів», охарактеризувати його складники.

Результати дослідження. Проблема формування лінгвометодичної компетентності як найважливішого складника професійної підготовки вчителя початкових класів обумовлює необхідність визначення вихідних положень дослідження: «компетентність», «компетенція», «професійна компетентність учителя», «методична компетентність».

На думку І. Підласого [8, с.188-190], компетенція – відчужена, наперед задана соціальна потреба (норма) до освітньої підготовки студента, необхідної для його якісної продуктивної діяльності в певній галузі. Компетентність – володіння студентом відповідною компетенцією, яка включає його особисте ставлення до неї і предмету діяльності. Компетентність – це особиста якість (сукупність якостей) студента, яка вже сформувалась і мінімальний досвід діяльності в заданій галузі.

У новому Законі України «Про освіту» визначено, що «компетентність - динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність» [6].

У своєму дослідженні ми погоджуємось із авторами словника-довідника з української лінгводидактики [12, с.112], що компетенція – це суспільно визнаний рівень знань, умінь і навичок, ставлень у певній сфері діяльності людини, а компетентність – це інтегрована здатність особистості, набута в процесі навчання; необхідний комплекс знань, навичок та досвіду, що дозволяють ефективно здійснювати діяльність або певну функцію.

Розглянемо інтерпретацію феномену «професійна компетентність учителя». Деякі дослідники трактують поняття професійної компетентності вчителя як комплекс інтегрованих професійних якостей особистості – Н. Остапенко [8, с. 128]; як комплекс якостей фахівця – Б. Андрієвський [1]; А. Воевода [4] інтерпретує поняття професійної компетентності як системну властивість особистості та володіння певними фаховими компетенціями.

На думку О. Савченко, професійна компетентність педагога є інтегрованим результатом набуття особистістю знань, умінь, навичок, індивідуального досвіду, професійної діяльності, ґрунтується на ціннісно-мотиваційних орієнтирах, що виявляються у поведінці, рефлексії. Компетентність не лише синтезує результати його сумлінного й систематичного навчання в аудиторії у співпраці з викладачем, а й самоосвіту, життєвий досвід, ставлення до майбутньої професії [10, с.19].

Аналіз наукових джерел [8,10,11] дозволяє визначити професійну компетентність учителя початкових класів як комплекс якостей особистості, що виявляються в здатності продуктивно організувати освітній процес в початковій загальноосвітній школі відповідно до сучасних вимог на засадах особистісно зорієнтованого, діяльнісного та інтегрованого

підходів; єдність теоретичної і практичної готовності педагога до провадження педагогічної діяльності, що виявляється в наявності системи знань, умінь, навичок, ціннісних ставлень до професійної діяльності; здатності ефективно розв'язувати різні педагогічні ситуації, що виникають у процесі навчання, виховання й розвитку дітей молодшого шкільного віку.

Аналізуючи змістову структуру професійної компетентності, І. Зяюн[7] виокремлює знання предмета, методику його викладання, педагогіку та психологію, рівень розвитку професійної самосвідомості тощо. Важливою особливістю професійних знань вважає їх комплексність, що потребує від учителя вміння синтезувати матеріал для успішного розв'язання педагогічних задач, аналізу педагогічних ситуацій.

На думку деяких зарубіжних вчених професійна компетентність включає педагогічну, особистісну, методичну та соціальну компетентності. Зарубіжні вчені (Є. Джеменз, М. Леннон, П. Мерсер та ін.) під педагогічною компетентністю розуміють не тільки знання свого фаху, свого предмета (змістова компетентність), але й педагогічні знання та вміння, до яких входять комунікативність, вибір ефективних методів викладання матеріалу, забезпечення можливості для практики й зворотного зв'язку, вміння працювати з різними учнями [14].

Цілком підтримуємо висловлену І.А.Хижняк думку, що структура професійно-педагогічної компетентності вчителя початкових класів містить такі складники: *спеціальна компетентність* – глибокі знання, кваліфікація і досвід діяльності в галузі предметів початкової ланки; *методична компетентність* у галузі формування знань, умінь і навичок учнів – володіння різними методами навчання, знання психологічних механізмів засвоєння; *психолого-педагогічна компетентність* – володіння педагогічною діагностикою, уміння будувати педагогічно доцільні стосунки з молодшими школярами, здійснювати індивідуальну роботу, знання вікової психології, психології міжособистісного й педагогічного спілкування; уміння виявляти особистісні особливості, установки і спрямованість учнів; *інформаційно-комунікаційна компетентність* як знання основних інформаційних технологій організації навчально-виховного процесу та уміння застосовувати їх під час викладання різних дисциплін початкової ланки; *особистісна компетентність* – володіння прийомами особистісного самовираження й саморозвитку, уміння усвідомлювати рівень власної діяльності, своїх здібностей, знання про способи професійного самовдосконалення, уміння бачити причини недоліків у своїй роботі, бажання самовдосконалюватися[13,с.236].

Таким чином, аналіз наукових джерел показав, що немає єдиного підходу щодо визначення змісту й структури професійної компетентності педагога, проте значна частина науковців у структурі професійної компетентності педагога виділяють методичну компетентність.

На нашу думку, саме методична компетентність учителя початкових класів заслуговує найбільшої уваги, оскільки йдеться про компетентність у процесі навчання різних освітніх галузей початкової школи.

Слушною є думка О. Біляковської, яка вважає, що методична компетентність включає засвоєння педагогом нових методичних і педагогічних ідей, підходів до навчально-виховного процесу в сучасних особистісно зорієнтованих, розвивальних, креативних технологіях, володіння різними методами, прийомами і формами організації навчання [3, с. 231].

Методичну компетентність учителя початкових класів до навчання математики С. Скворцова трактує як «властивість особистості, що виявляється в здатності ефективно розв'язувати стандартні та проблемні методичні задачі, яка ґрунтована на теоретичній і практичній готовності до проведення занять за різними навчальними комплектами, що виявляється у сформованості системи дидактико-методичних знань і умінь з

окремих розділів та тем курсу, етапів навчання й досвіду їх застосування (дидактико-методичних компетенцій)» [11, с.255]

Методичну компетентність Н. Глузман [5, с.153] також описує її як системне оволодіння дидактико-методичними компетенціями (мотиваційними, методичними, діагностичними, організаційними, комунікативними, проєктувальними тощо), застосування системи загальнонавчальних технологій навчання математики в початковій школі; володіння досвідом, властивостями, особистісними якостями, що вможливають ефективне провадження педагогічної діяльності; цілеспрямовану реалізацію процесу педагогічного спілкування, взаємодію, самовдосконалення й розвиток особистості молодшого школяра.

О. Бігич переконана в тому, що методична компетентність є сукупністю методичних знань, навичок, умінь та індивідуальних, суб'єктивних й особистісних якостей. Ця сукупність функціонує як здатність проєктувати, адаптувати, організувати, вмотивувати, досліджувати й контролювати навчання, освіту, розвиток школярів засобами навчального предмету [2, с. 129].

Звернемося до розгляду визначення лінгвометодичної (лінгводидактичної) компетентності майбутнього вчителя.

Так, І. Хижняк у структурі професійно-педагогічної компетентності вчителя початкових класів виокремлює *лінгводидактичну компетенцію*, яку тлумачить як «здатність на високому науковому й методичному рівнях, з урахуванням психологічної та виховної специфіки, застосовуючи різноманітні форми організації навчально-виховного процесу та постійно самовдосконалюючись, якісно організувати процес становлення в молодших школярів мовної та мовленнєвої компетенції»[13, с.238].

У нашому дослідженні методичну компетентність майбутніх учителів початкових класів до навчання мовно-літературної освітньої галузі називаємо *лінгвометодичною компетентністю вчителя початкових класів*, яку розуміємо як інтегративну єдність сформованих предметно-фахових знань, умінь і навичок та досвіду навчально-методичної роботи, готовності та здатності творчо розв'язувати професійні завдання, які необхідні для якісного проєктування, організації навчально-виховної роботи та здійснення продуктивної процесуально-технологічної діяльності на уроках української мови та літературного читання.

Формування лінгвометодичної компетентності – це процес набуття педагогом сукупності компетенцій, що дозволяють успішно здійснювати професійну діяльність, реалізувати і впроваджувати інноваційні методики для підвищення якості мовно-літературної освіти у початковій школі. Під компетенціями розуміємо такі характеристики педагога, що визначають індивідуальний стиль роботи вчителя, спосіб досягнення навчально-виховної мети, забезпечують якість і ефективність його професійної діяльності.

Беручи до уваги те, що методична компетентність є результатом оволодіння системою компетенцій, то у структурі лінгвометодичної компетентності виділяємо такі компетенції:

- *лінгвістично-літературознавча* (лінгвістична і літературознавча обізнаність; володіння нормами української літературної мови та основами аналізу літературного твору);
- *комунікативна* (охоплює комунікативні здібності вчителя, комунікативно досконале мовлення);
- *соціокультурна* (вміння доформування засобами предмета патріотичних почуттів, поваги до історії, традицій українського народу, державної та рідної мови, державних символів);
- *частково-методична та технологічна* (охоплює розуміння закономірностей розвитку мовної особистості, формування комунікативної та читачької компетентностей молодших учнів; вміння визначати цілі компетентісно орієнтованого уроку української мови та літературного читання та відповідно добирати методи, прийоми та засоби навчання;

здатність проектувати та моделювати уроки мовно-літературної освітньої галузі за різними навчальними технологіями);

– *діяльнісна* (охоплює знання, уміння, навички, досвід планування як власної діяльності, так і конкретного учня, класу, враховуючи знання методики й технології навчального процесу на уроках української мови та літературного читання);

– *прогнозувально-рефлексивна* (включає вміння конструювати траєкторію мовного та літературного розвитку молодшого школяра, технологічно прогнозувати, конструювати, планувати хід навчально-виховного процесу, здійснювати контрольно-оцінну діяльність);

– *контрольно-оцінювальна* (вміння оцінювати навчальні досягнення учнів, вміння відстежувати результати навчання у процесі формування мовленнєвої діяльності та вносити корективи).

Формування лінгводидактичної компетентності в системі професійної підготовки потребує перегляду перегляду та якісних змін. Безперечно, стрижнем професійної лінгводидактичної підготовки є орієнтація на формування комунікативної компетентності майбутнього вчителя, адже слово вчителя це основний інструмент його професійної діяльності. Крім того, в центрі навчання української мови на всіх освітніх етапах є мовна особистість – людина, яка знає мову, володіє багатством її виражальних засобів, продукує мовлення в різних життєвих ситуаціях, шанує, любить і дбає про її збереження й розвиток. Проте основу лінгвометодичної компетентності становлять предметно-лінгвістичні, дидактико-психологічні знання й уміння, але лінгвометодична

компетентність безпосередньо формується в майбутніх учителів початкових класів під час методичної підготовки до навчання молодших учнів мовно-літературної освітньої галузі, де закладається здатність учителя змінювати досвід методичної діяльності, що перестає бути продуктивним за певних педагогічних обставин.

Лінгвометодична підготовка вчителів початкових класів в системі професійної педагогічної освіти полягає у сукупності мовних та літературознавчих знань, умінь, навичок, засвоєння нових методичних і педагогічних ідей, освітніх підходів (компетентнісного, особистісно зорієнтованого, комунікативно-діяльнісного, інтегрованого та соціокультурного) і технологій (ігрових, розвитку критичного мислення, інтерактивних, розвивальних, ТРВЗ та ін.); формування початкового досвіду застосування інноваційних методів, форм і способів організації навчання на уроках української мови та літературного читання; здатності до професійної рефлексії, відкритості до змін та новачій нової української школи.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином, нами окреслено сутність лінгвометодичної компетентності учителя початкових класів, окреслено її структурні компоненти. Однак, проведене дослідження не вичерпує розв'язання проблеми формування лінгводидактичної компетентності в системі професійної підготовки вчителів початкових класів. Подальшим напрямом перспективних наукових розвідок автора є дослідження моделі формування лінгводидактичної компетентності майбутніх вчителів початкових класів до навчання мовно-літературної освітньої галузі молодших школярів.

Список використаних джерел

1. Андрієвський Б. М. Професійна компетентність сучасного педагога / Б. М. Андрієвський // Педагогічні науки : зб. наук. праць [ред. С. С. Барбіна]. – Херсон : Вид-во ХДУ, 2014. – С. 216 – 220.
2. Бігич О. Б. Передумови та складники системи методичної освіти майбутнього вчителя іноземної мови початкової школи / О. Б. Бігич // Вісник Житомирського педагогічного університету. – Житомир : ЖДПУ імені І. Франка, 2003. – Вип. 12. – С. 129–132.
3. Біляковська О.О. Професійна компетентність учителя як складова ефективної педагогічної діяльності [Електронний ресурс] / О. О. Біляковська // Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія : Педагогіка. – С. 229-234. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvmdpu/2011_7/7/37.pdf
4. Воевода А. Л. Формування фахової компетентності майбутніх учителів математики засобами розвитку пізнавальної активності : дис. канд. пед. наук : 13.00.04 / Воевода Аліна Леонівна; Вінницький держ. пед. ун-т. ім. Павла Тичини. – Вінниця, 2009. – 241 с.
5. Глузман Н. А. Методико-математична компетентність майбутніх учителів початкових класів : монографія / Глузман Н. А. – К. : ВИЦА ШКОЛА- XXI, 2010. – 407 с.
6. Закон України "Про освіту" № 2145-VIII від 05.09.2017 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України [сайт]. – Режим доступу <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> – Назва з екрану
7. Зязюн І. А. Професія вчителя у вимірі педагогічної майстерності / І. А. Зязюн // Педагогічна і психологічна науки в Україні : в 5Т. / НАПН України ; [ред. рада : В. Г. Кремень (голова), В. М. Мадзігон, В. І. Луговий та ін.]. – К. : Педагогічна думка, 2012. – Т. 4 : Професійна освіта і освіта дорослих. – С. 229 – 245.
8. Остапенко Н. М. Теорія і практика формування лінгводидактичних компетентностей у студентів філологічних факультетів ВНЗ : монографія / Остапенко Н. М. – Черкаси : видавець Чабаненко Ю., 2008. – 330 с.
9. Підласий І. П. Практична педагогіка або три технології : інтерактивний підручник для педагогів ринкової системи освіт / І. П. Підласий – К. : Видавничий Дім «Слово», 2004. – С. 188-230.
10. Савченко О. Я. Компетентнісний підхід як чинник якості професійної підготовки майбутнього вчителя / О. Я. Савченко // Формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у навчальному процесі: теоретичні аспекти : дайджест 1 / Укл. О. В. Онопрієнко. – Донецьк : Каштан, 2011. – С. 15 – 22.
11. Скворцова С. О. Методична компетентність учителя початкової школи / С. О. Скворцова // Педагогічні науки : збірник наукових праць. – Херсон : ХДУ, 2014. – Випуск 65. – С. 254 – 259.
12. Словник-довідник з української лінгводидактики : [навч. посіб.] / [М.Пентилюк та ін.] ; за заг. ред. проф. М. Пентилюк. – К. : Ленвіт, 2015. – 319 с.
13. Хижняк І. А. Лінгводидактична компетенція як складник професійно-педагогічної компетентності вчителя початкових класів / І. А.Хижняк // Проблеми сучасної педагогічної освіти / РВНЗ "Крим. гуманіт. ун-т". - Ялта : РВВ КГУ, 2010. - Сер. : Педагогіка і психологія, Вип. 30. - С. 235-241.
14. Murray H., EthicalPrinciplesinUniversityTeaching / H. Murray, E. Gillese. M. Lennon, P. Mercer, M. Robinson. – Society for Teaching and Learning in Higher Education, 1996. – 386 p.

References

1. Andriyevskiy B. M., Barbina Ye. S. - editor (2014), Profesiyna kompetentnist' suchasnoho pedahoha [Professional competence of a modern teacher], Pedagogical sciences: collection of scientific articles, Kherson : Published by KhSU, P. 216 – 220.
2. Bihych O. B. (2003), Peredumovy ta skladnyky systemy metodychnoyi osvity maybutn'oho vchytelya inozemnoyi movy pochatkovoyi shkoly [Prerequisites and components of the system of methodological education of foreign language future teacher at elementary school], Herald of Zhytomyr Pedagogical University, Zhytomyr : ZhSPU named after I. Franko, Issue 12, P. 129–132.

3. Biliakovska O.O. Profesiynna kompetentnist' uchytelya yak skladova efektyvnoyi pedahohichnoyi diyal'nosti [Professional competence of a teacher as a component of effective pedagogical activity], Scientific Herald of Melitopol State Pedagogical University. Series: Pedagogy. – P. 229-234, [Electronic resource], Access mode: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvmdpu/2011_7/7/37.pdf
4. Voievoda A. L. (2009), Formuvannya fakhovoyi kompetentnosti maybutnikh uchyteliv matematyky zasobamy rozvytku piznaval'noyi aktyvnosti : dys. kand. ped. nauk : 13.00.04 [Formation of professional competence of future mathematics teachers by means of development of cognitive activity : dissertation of Candidate of Pedagogical Sciences : 13.00.04] , Vinnytsia State Pedagogical University named after Pavlo Tychyna, Vinnytsia, 241 p.
5. Hluzman N. A. (2010), Metodyko-matematychna kompetentnist' maybutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv : monohrafiya [Methodological and mathematical competence of future teachers of elementary school: monograph], K. : Vyshcha shkola- 21, 407 p.
6. Zakon Ukrainy "Pro osvitu" № 2145-VIII vid 05.09.2017 [Law of Ukraine "On Education" № 2145-VIII dated 05.09.2017], [Electronic resource], Verkhovna Rada of Ukraine [site], Access mode: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> – Title from the screen [Date of review:17.06.2018]
7. Ziazun I. A. (2012), Profesiya vchytelya u vymiri pedahohichnoyi maysternosti [The profession of a teacher in measurement of pedagogical skill], Pedagogical and psychological science in Ukraine : 5 Volumes. , NAPS of Ukraine, K. : Pedagogical thought, Vol. 4 : Professional education and adult education. P. 229 – 245.
8. Ostapenko N. M. (2008), Teoriya i praktyka formuvannya lnhvodydaktychnykh kompetentnostey u studentiv filolohichnykh fakul'tetiv VNZ : monohrafiya [Theory and practice of forming lingvodidactic competencies among students of philological faculties of higher educational institutions: monograph], Cherkasy : Publisher Chabanenko Yu., 330 p.
9. Pidlasyi I. P. (2004), Praktychna pedahohika abo try tekhnolohiyi : interaktyvnyy pidruchnyk dlya pedahohiv rynkovoyi systemy osvity [Practical pedagogy or three technologies: an interactive tutorial for educators of market education system], K. : Publishing House «Slovo», P. 188-230.
10. Savchenko O. Ya.; Onopriyenko O. V. - writ. (2011), Kompetentnisnyy pidkhid yak chynnyk yakosti profesiynoyi pidhotovky maybutn'oho vchytelya [Competency approach as a factor in quality of a future teacher's professional training], Formation of key and subject competences of junior pupils in educational process: theoretical aspects: Digest, Donetsk : Kashtan, P. 15 – 22.
11. Skvortsova S. O. (2014), Metodychna kompetentnist' uchytelya pochatkovoyi shkoly [Methodological competence of elementary school teacher] Pedagogical Sciences : Collection of scientific articles, Kherson : KhSU, Issue 65, P. 254 – 259.
12. Pentyliuk M. – editor (2015), Dictionary of Ukrainian linguistic didactics: teaching aid. K. : Lenvit, 319 p.
13. Khyzhniak I. A. (2010), Lnhvodydaktychna kompetentsiya yak skladnyk profesiyno-pedahohichnoyi kompetentnosti vchytelya pochatkovykh klasiv [Linguodidactic competence as a component of elementary school teacher's professional and pedagogical competence], Problems of modern pedagogical education Republic Higher Educational Institution " Crimean Humanitarian University. Series: Pedagogy and Psychology, Issue 30., Yalta : RVV KHU, P. 235-241.
14. Murray H., Gillese E., Lennon M., Mercer P., Robinson M. (1996), Ethical Principles in University Teaching , Society for Teaching and Learning in Higher Education, 386 p.

В статье представлены сущность и структура понятия лингвометодическая компетентность учителя начальной школы. Применяя методы анализа и синтеза, сравнение, автор определяет, что лингвометодическая компетентность учителя начальных классов является интеграционным единством предметно-профессиональных знаний, умений и навыков и опыта учебно-методической работы, готовности и способности творчески решать профессиональные задачи, которые необходимы для качественного проектирования, организации учебно-воспитательной работы и осуществление продуктивной процессуально-технологической деятельности на уроках украинского языка и литературного чтения.

Ключевые слова: компетенция, компетентность, профессиональная компетентность, методическая компетентность, лингвометодическая компетентность, коммуникативная и читательская компетентности младших школьников; профессиональная лингвометодическая подготовка.

In the article the essence of the concept of linguistically methodical competence of the teacher of elementary school, and is presented its structure has been disclosed. Applying the methods of analysis and synthesis, comparison, etc., the author determines that linguistically methodical competence of the teacher of elementary classes is an integrative unity of the formed subject-specific knowledge, skills and experience of teaching and methodical work, readiness and ability to creatively solve professional tasks that necessary for qualitative design, organisation of educational work and implementation of productive process-technological activity in the lessons of Ukrainian language and literary reading. Formation of linguistically methodical competence is a process of acquiring a combination of competencies (language-literary, sociocultural, subject-methodical and technological, activity-oriented, predictive-reflexive, control-evaluation), which allow to successfully carry out professional activity, embody and implement innovative methods for improving the quality of language -literature education in elementary school.

Key words: competence, professional competence, methodical competence, linguistically methodical competence, communicative and reader competence of junior pupils; professional linguistically methodical preparation.

УДК 372.8=161.2+378.147

Хома Тетяна Василівна,
кандидат педагогічних наук,

Мукачівський кооперативний економічно-торговельний коледж, м. Мукачеве

КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ, ЇЇ СКЛАДОВІ

У статті розкрито поняття «комунікативна компетентність», охарактеризовано її складові. Автором наведено формулювання вченими цього поняття, і на їх основі виокремлено ті компоненти, що є важливими у формуванні комунікативної компетентності в умовах коледжу. Охарактеризовано окремі завдання з української мови, наведено приклади ситуативних та комунікативних завдань.

Ключові слова: компетентність, комунікативна компетентність, складові компетентності, українська мова, ситуативні завдання.

Постановка проблеми. Освіта в Україні проходить процес реформування, що передбачає зміни не тільки в організації навчально-виховного процесу, а й у філософії змісту, методів і прийомів навчання. Закон України «Про освіту», Концепція Нової